

SOBRE AQUEST LLIBRE
I EL SEU AUTOR

=====

A l'Evangeli segons Sant Mateu, i com a introducció al sublim compendi de la doctrina de Crist que ha rebut el nom de "Sermó de la Muntanya", podem llegir les benaventurances i imprecacions que vénen a ésser els nous fonaments de la moral que predicaba el dolç Rabbí destinat a morir en la Creu. Són vuit afirmacions que no han cessat de ressonar - ai las! sovint d'una manera ben inútil, per a aquells que no volien escoltar-les o que trobaven la manera d'interpretar-les ben a l'inrevés - durant els segles que han passat d'aleshores ençà:

"Benaventurats els pobres en l'esperit, perquè d'ells és el regne dels cels.

Benaventurats els mansuets, perquè ells en herència hauran la terra.

Benaventurats els afligits, perquè ells seran consolats.

Benaventurats els qui tenen fam i set de la justícia, perquè ells seran saciats.

Benaventurats els misericordiosos, perquè ells hauran misericòrdia.

Benaventurats els nets de cor, perquè ells veuran Déu.

Benaventurats els pacífics, perquè ells seran anomenats fills de Déu.

Benaventurats els perseguits per causa de la justícia, perquè d'ells és el regne dels cels."

I, com a corol·lari d'aquestes vuit afirmacions contundents i consoladores, aquesta altra, de caràcter general, que les amplia i corrobora:

"Benaventurats sereu, quan us ultratjaran, i perseguiran, i diran, mentint, tota mala cosa contra vosaltres, per causa de mi; alegreu-vos i gaudiu-vos, perquè la vostra paga abundosa és en els cels; car així perseguiren els profetes que foren abans de vosaltres." (1)

Ni Sant Marc ni Sant Joan fan esment del Sermó de la Muntanya. Sant Lluç, en canvi, en dóna una versió, en la qual les benaventurances estan reduïdes a tres, balancejades, en canvi, per severes imprecacions contra els rics, els saciats i els qui riuen.

(1) De la traducció del R.P. Antoni Me de Barcelona, al vol. XI de "La Sagrada Bíblia", edició de la Fundació Bíblica Catalana, Barcelona, 1931.

"Benaventurats", Concepció Maluquer.

Per al seu primer recull de narracions - aquest llibre inicial d'una carrera que jo confio que haurà d'ésser molt dilatada i plena d'èxits - Concepció G. Maluquer ha volgut prendre aquest títol general "Benaventurats" i els epígrafs que qualifiquen els seus protagonistes - els protagonistes respectius de cada una de les històries que ens explica. Tenim, en vuit contes molt diversos de mesura, de concepció i àdhuc de tècnica narrativa, la desfilada més aviat dolorosa dels pobres d'esperit, dels mansuets, dels qui ploren - perquè estan afligits i no saben, encara, que hauran d'ésser consolats a la casa del Pare -, dels qui tenen fam i set de justícia - en aquesta terra, on no se'n troba gairebé mai -, dels misericordiosos, dels nets de cor, dels pacífics, destinats a rebre el nom de fills de Déu, i dels perseguits per la justícia, que hauran de posseir, un dia més enllà de les tenebres, el regne dels cels. El pobre d'esperit, que vol i dol, que es voldria revoltar contra el fat maligne i les circumstàncies que l'opprimeixen i que, en el moment decisiu, renuncia a la seva revolta i es torna a junyir al lligam quotidià de la misèria; el mansuet, resignat a ésser l'ase dels cops de la família i que se'n consola mediocrement amb l'afecte intermitent de la filla pròdiga; l'espòs afligit, que plora la seva muller estimada i que tanmateix, en una reacció absurda, de tan normal, despen els seus pocs diners i esmerça les hores de la vetlla fúnebre en la fingida alegria d'un cabaret; la malaurada Isabel, privada de bellesa i d'amor, esguerrada i repulsiva, que ni l'estricta justícia d'una sensació fugissera, en mig de la violència de la guerra, no pot aconseguir - i qui sap si la Mort, en canvi, no sigui aquella sacietat suprema que promet al seu afany la paraula evangèlica; la misericordiosa Elisenda, que es veu frustrada d'una il·lusió i d'un record per aquella mateixa Clara, la seva germana, que l'ha reduïda al paper esborradís i essencial d'infermera; el frare almoïner net de cor i curt de gambals, que va pel món embadalit amb l'espectacle gloriós de la Natura i troba, en tots els homes i en llurs invencions, una espurna de la glòria divina, un entrelluc d'aquell meravellós espectacle que li ha estat promès de tota l'eternitat: la visió enlluernadora de Déu; el soldat que ha de matar, a despit del seu esperit pacífic, mentre l'autèntic homicida, el servidor del mal i de la Mort, s'allunya indemne entre les tenebres; el perseguit per la justícia, aquell Catxupí tartamut i idiota que és condemnat per un crim que no ha comès... Una amarga ironia tenyeix, sovint, aquestes pàgines, d'un realisme d'imatges i de mots que troba en l'estil cenyit de Concepció G. Maluquer l'expressió que escau a cada moment de la narfacció. Contrasteu, per exemple, el monbleg de fra Il·luminat, l'home senzill, enamorat de la vida i devot de la bondat, amb el de la Cloti, la dona que es deixa estimar però no en sap - o no vol.

"Benaventurats" conté, interpretat per un autèntic temperament d'escriptor - narrador i poeta ensems, però que mai no oblida que, en la prosa narrativa, el corrent poètic ha de fluir sense fressa per sota dels mots planers i expressius - la doble interpretació de les prometes que obrien els ensenyaments esperançadors del Sermó de la Muntanya. L'amarga realitat, la injustícia latent que fa possibles aquelles malaurades criatures posa encara més en relleu la magnitud de la compensació que els espera, quan la benaventurança sigui real, en aquest món o en un altre de més amable.

Concepció G. Maluquer ens dóna, en les seves criatures promeses a una compensadora beatitud, una rica mostra de la humanitat que vibra a dintre seu i que és capaç de crear en les seves narracions - contes o novel·les, perquè és indubtable que l'autora dels dos darrers contes d'aquest volum és també ~~capaç~~ una novel·lista autèntica en potència.- Ric en temàtica i en estils, en llenguatge i en tipus, aquest recull se'ns presenta, avui, com la primera demostració del seu talent de narradora. I és molt satisfactori per a un devot de les lletres catalanes, convençut de llur vitalitat i de llur esdevenidor, estampar aquesta afirmació abans de retirar-se i deixar enfrontat el lector amb les vuit narracions d'aquest llibre.

Rafael T A S I S.

Barcelona, 1959.